

**PROGRAM ZAPEWNIANIA ZGODNOŚCI
(COMPLIANCE PROGRAMME – CP)**

dla

JEDNOSTEK ZALEŻNYCH ATLANTIA

SPIS TREŚCI

DEFINICJE, SKRÓTY I AKRONIMY	3
1. Wstęp	4
2. Cel	4
3. Przyjęcie, wdrożenie i późniejsze modyfikacje	5
4. Role i zakresy odpowiedzialności	5
Szkolenia i komunikacja	6
5. System sprawozdawczości wewnętrznej.....	7
6. System dyscyplinarny i środki umowne	7
7. Monitoring	8
8. Przepięstwa.....	8
9. Ogólne standardy kontroli.....	9
10. Obszary ryzyka oraz Kluczowe standardy zachowania i kontroli	10

DEFINICJE, SKRÓTY I AKRONIMY

Atlantia: Atlantia S.p.A.

Grupa Atlantia: Atlantia i jej spółki zależne.

Odbiorcy korporacyjni: dyrektorzy, menadżerowie wysokiego i średniego szczebla, personel administracyjny, pracownicy fizyczni wszystkich jednostek zależnych.

Kodeks etyki: Kodeks etyki Grupy Atlantia.

Zagraniczna jednostka zależna (FS): jednostka zależna kontrolowana bezpośrednio lub pośrednio przez Atlantia S.p.A, która nie posiada siedziby administracyjnej lub podstawowej działalności we Włoszech.

Specjalista ds. antykorupcyjnych: Specjalista ds. antykorupcyjnych wyznaczony przez każdą jednostkę zależną.

Polityka zapobiegania praktykom korupcyjnym: Polityka zapobiegania praktykom korupcyjnym przyjęta przez Atlantia i jej spółki zależne.

Modele organizacyjne, zarządzania i kontroli: Model organizacyjny, zarządzania i kontroli zgodny z dekretem legislacyjnym nr 231/2001, przyjęty przez Atlantia w celu zapobiegania przestępstwom objętym tym dekretem.

Program zapewniania zgodności (CP): Model zapewniania zgodności dotyczący odpowiedzialności korporacyjnej dla zagranicznych jednostek zależnych Atlantia.

Obszary ryzyka: obszary aktywności potencjalnie zagrożone ryzykiem odpowiedzialności korporacyjnej.

Dyrektor Generalny: Dyrektor Generalny zagranicznej jednostki zależnej lub osoba/organ pełniący podobne funkcje zgodnie z zasadami, obowiązującymi przepisami oraz statutem lub któremu przydzielono uprawnienia operacyjne.

Specjalista ds. zgodności zagranicznej jednostki zależnej (CO): Specjalista ds. zgodności wyznaczony przez każdą jednostkę zależną, którego zadaniem jest monitorowanie Programu zapewniania zgodności.

Główny radca prawny: Główny radca prawny Atlantia.

Specjalista Grupy ds. Zgodności: Specjalista ds. Zgodności wyznaczony przez Atlantia, w obrębie działu Zgodności i Bezpieczeństwa Grupy.

Dział Audytu Wewnętrznego: Dział Audytu Wewnętrznego Grupy Atlantia.

Osoby trzecie: wszelkie strony angażujące się w relacje komercyjne i/lub finansowe ze Spółką.

1. Wstęp

Atlantia S.p.A. („Atlantia”) to spółka holdingowa wielonarodowej grupy działającej w sektorze infrastruktury drogowej i lotniskowej oraz w różnych środowiskach ekonomicznych, politycznych, społecznych i kulturalnych. Grupa Atlantia obsługuje infrastrukturę i sieci transportowe i komunikacyjne we Włoszech i na całym świecie. W ostatnich latach wiele krajów ustanowiło karny lub quasi-karny system odpowiedzialności korporacyjnej. Większość tych regulacji zachęca firmy do przyjęcia struktur ładu korporacyjnego i systemów zapobiegania ryzyku, zapewniających również odstąpienie lub złagodzenie odpowiednich kar w przypadku zastosowania odpowiednich środków zapobiegawczych.

Grupa Atlantia, w pełni świadoma negatywnych skutków nielegalnych praktyk w obrębie rozwoju ekonomicznego i społecznego obszarów, w których działa, angażuje się w zapobieganie i zwalczanie nielegalnych działań w swojej działalności.

W ramach swojego zaangażowania w tym obszarze, Grupa Atlantia przyjęła Kodeks etyki i Politykę zapobiegania praktykom korupcyjnym, które - w połączeniu z modelami organizacyjnymi, zarządzania i kontroli przyjętymi zgodnie z włoskim Dekretem ustawodawczym 231/01 - określają wartości inspirujące Grupę w dążeniu do jej celów oraz kluczowe zasady stanowiące podstawę jej praktyk zarządzania.

W ramach dalszego potwierdzenia swojego zaangażowania w zapobieganie karnej odpowiedzialności korporacyjnej oraz zwalczanie niezgodnych z prawem zachowań, Atlantia przyjęła już „Program zapewnienia zgodności dla zagranicznych jednostek zależnych” („Program Zapewnienia Zgodności” lub „CP”).

Aby zharmonizować istniejący zestaw zasad obowiązujących w jej jednostkach zależnych („Zagraniczne jednostki zależne” lub „FS”) w ramach zapewnienia wspólnego, spójnego i globalnego podejścia do nielegalnych zachowań, Atlantia zamierza niniejszym wzmocnić Program Zapewnienia Zgodności.

Inicjatywa ta została podjęta z silnym przekonaniem, że przyjęcie Programu zapewnienia zgodności stanowi odpowiednie narzędzie zwiększania świadomości dla wszystkich osób działających w imieniu Atlantia S.p.A. i/lub jej jednostek zależnych w celu zapewnienia, by zachowywały się one w profesjonalny i transparentny sposób podczas wykonywania swoich obowiązków, tym samym unikając ryzyka popełnienia przestępstwa.

W przypadku, gdy lokalne przepisy i regulacje zawierają obowiązkowe wymogi różniące się od postanowień niniejszego dokumentu CP, pierwszeństwo mają takie obowiązkowe wymogi.

2. Cel

Niniejszy Program zapewnienia zgodności stanowi możliwość wzmocnienia aktywnego zapobiegania korporacyjnej odpowiedzialności karnej poprzez wzmocnienie ładu korporacyjnego oraz ogólnego systemu kontroli wewnętrznej i jest opracowany tak, by wspierać odpowiednie, zgodne z prawem zachowania w całej Grupie.

Program zapewnienia zgodności ma na celu zbudowanie ustrukturyzowanego i organicznego systemu procedur i działań kontrolnych służących do realizowania również prewencyjnie (kontrola *ex ante*), aby zapobiegać różnego typu wykroczeniom.

W szczególności, CP identyfikuje kluczowe standardy zachowania i kontroli oczekiwane od wszystkich Odbiorców korporacyjnych w celu:

- zapewnienia FS standardowego zestawu zasad, mającego na celu zapobieganie korporacyjnej odpowiedzialności karnej w danym kraju,

- zintegrowania wszelkich lokalnych programów zapewniania zgodności przyjętych przez FS, zgodnie z wszelkimi obowiązującymi przepisami dotyczącymi korporacyjnej odpowiedzialności karnej.

Zasady zawarte w CP są integrowane przez:

- postanowienia określone w Kodeksie etyki, który reprezentuje zasady etyczne Grupy, których wszyscy Odbiorcy muszą przestrzegać,
- postanowienia określone w Polityce zapobiegania praktykom korupcyjnym Atlantia,
- postanowienia ładu korporacyjnego przyjęte przez FS, odzwierciedlające obowiązujące przepisy oraz międzynarodowe najlepsze praktyki,
- system kontroli wewnętrznej przyjęty przez każdą FS.

Dodatkowo do zasad, o których mowa powyżej, Zarząd każdej FS odpowiada za zapewnienie odpowiednich systemów kontroli wewnętrznej w celu zapobiegania ryzyku odpowiedzialności korporacyjnej, zgodnie z obowiązującymi lokalnymi regulacjami.

3. Przyjęcie, wdrożenie i późniejsze modyfikacje

Ta wersja Programu zapewniania zgodności została zatwierdzona przez Atlantia dnia 20 marca 2019 r. Wszelkie merytoryczne zmiany muszą być zatwierdzone przez Atlantia.

Każda Zagraniczna jednostka zależna musi przyjąć bezzwłocznie niniejszy dokument w drodze uchwały Zarządu lub odpowiadającego mu organu lub funkcji.

Zagraniczne jednostki zależne ATLANTIA powinny przestrzegać ogólnych zaleceń określonych w niniejszym Programie zapewniania zgodności oraz wszelkich innych wytycznych wydanych przez Atlantia w tym względzie.

Zarząd lub odpowiadający mu organ lub funkcja każdej zagranicznej jednostki zależnej, działający autonomicznie i niezależnie:

- 1) przyjmuje najodpowiedniejsze środki wdrożenia i monitorowania CP, biorąc pod uwagę organizację, złożoność działalności, konkretny profil ryzyka związany z FS oraz ramy regulacyjne,
- 2) odpowiada za zatwierdzenie wszelkich analiz służących identyfikacji Obszaru objętego ryzykiem, Ogólnych standardów kontroli i/lub Kluczowych standardów zachowania, dodatkowo do tych zidentyfikowanych w ust. 11 CP, które należy wdrożyć za pośrednictwem lokalnych wewnętrznych procedur.

Dyrektor Generalny i/lub Specjalista ds. Zgodności każdej FS będzie zgłaszać Specjaliście Grupy ds. Zgodności wszelkie zmiany, rozszerzenia i części niemające zastosowania, zgodnie z lokalnymi przepisami lub zwyczajami oraz odwołując się do aktualnego środowiska operacyjnego.

4. Role i zakresy odpowiedzialności

Atlantia

Atlantia S.p.A. odpowiada za zatwierdzenie i aktualizację Programu zapewniania zgodności, który zawiera wytyczne do zastosowania globalnie.

Zarząd lub inny organ zarządczy Zagranicznych jednostek zależnych

Zarząd lub inny organ zarządczy Zagranicznych jednostek zależnych odpowiada za:

- przyjęcie Programu zapewniania zgodności zatwierdzonego przez Atlantia lub powiadomienie Atlantia o przyczynach nieprzyjęcia go w całości lub w części,
- zatwierdzenie wyników wewnętrznych analiz mających na celu dodanie lub zmodyfikowanie obszarów objętych ryzykiem do monitorowania zgodnie również z lokalnymi regulacjami,
- identyfikację i wyznaczenie struktury (Specjalista ds. Zgodności FS) odpowiedzialnej za zapewnianie wsparcia w zakresie monitorowania CP.

Zarząd wyznaczy do roli Specjalisty ds. Zgodności FS Dyrektora Generalnego (CEO), Dyrektora Zarządzającego lub innego menadżera.

Specjalista ds. zgodności zagranicznej jednostki zależnej

Specjalista ds. zgodności zagranicznej jednostki zależnej odpowiada za zastosowanie i ciągłe weryfikowanie zgodności z ogólnymi zasadami i instrukcjami zawartymi w niniejszym Programie zapewniania zgodności.

Ponadto w odniesieniu do lokalnych wymogów prawnych i regulacyjnych, Specjalista ds. zgodności zagranicznej jednostki zależnej realizuje następujące zadania:

- nadzór nad aktualizowaniem niniejszego Programu zapewniania zgodności,
- identyfikowanie kolejnych obszarów ryzyka.

Odpowiada również za przekazywanie Specjaliście Grupy ds. Zgodności wyników analizy ryzyka przeprowadzanej na poziomie lokalnym, a także wszelkich zmian Programu zapewniania zgodności wprowadzanych lokalnie.

Specjalista Grupy ds. Zgodności i Główny radca prawny

Specjalista Grupy ds. Zgodności wspólnie z Głównym radcą prawnym Atlantia będzie w sposób ciągły monitorować regulacje i orzecznictwo dotyczące odpowiedzialności korporacyjnej.

Dodatkowo Specjalista Grupy ds. Zgodności będzie również informowany o wynikach analizy ryzyka przeprowadzanej na poziomie lokalnym, a także o wynikach monitorowania programu zapewniania zgodności w celu zaproponowania aktualizacji wprowadzanych lokalnie.

Dział Audytu Wewnętrznego

W ramach działań związanych z monitorowaniem zagranicznych jednostek zależnych, dział Audytu Wewnętrznego Grupy będzie również wykonywał działania wymagane do zapewnienia zgodności z postanowieniami niniejszego Programu zapewniania zgodności w oparciu o własny roczny program audytu, zatwierdzony przez Zarząd Atlantia.

Dział Audytu Wewnętrznego Grupy może również przeprowadzać audyty na miejscu w oparciu o konkretne wnioski, które mogą się pojawić (np. zgłoszenie naruszeń Programu zapewniania zgodności).

Szkolenia i komunikacja

Zagraniczne jednostki zależne muszą zapewnić świadomość w zakresie Programu zapewniania zgodności, Kodeksu etyki oraz Antykorupcyjnych Zasad i Regulacji wśród wszystkich pracowników.

Każda zagraniczna jednostka zależna będzie planować i zarządzać działaniami szkoleniowymi w zakresie zawartości niniejszego Programu zapewniania zgodności.

Szkolenie powinno zawierać praktyczne przykłady tego, jak może dojść do popełnienia przestępstwa w każdym Obszarze ryzyka, jak radzić sobie z podejrzanymi zachowaniami, instrukcje rozpoznawania „czerwonych flag” i unikania budzących wątpliwości działań, zgodnie z założeniami niniejszej CP.

Udział w szkoleniach jest obowiązkowy. Działy HR Zagranicznych jednostek zależnych zadają o to, by cały personel przestrzegał zaplanowanego programu szkoleniowego.

Zasady i zawartość niniejszej CP, które mają zastosowanie także do Osób trzecich, są im przekazywane za pośrednictwem odpowiedniej dokumentacji umownej, która powinna zawierać standardowe klauzule, które w oparciu o działania regulowane umową będą zobowiązywać drugą stronę do przestrzegania Kluczowych Standardów Zachowania CP, mających do nich bezpośrednio zastosowanie.

5. System sprawozdawczości wewnętrznej

Każdy Odbiorca korporacyjny musi zgłaszać Specjaliście ds. zgodności zagranicznej jednostki zależnej wszelkie podejrzenia naruszenia niniejszego Programu zapewniania zgodności, za pośrednictwem dedykowanego adresu e-mail [complianceofficer@companydomain].

W przypadku naruszenia lub podejrzenia naruszenia Zasad antykorupcyjnych, powiadomienie należy przesłać również do Specjalisty ds. antykorupcyjnych na dedykowany adres e-mail [anticorruption@companydomain].

Każdy Odbiorca korporacyjny jest zobowiązany do współpracy w dochodzeniu związanym z domniemanym naruszeniem, jeśli zwróci się o to Specjalista ds. zgodności zagranicznej jednostki zależnej. Brak współpracy i niezapewnienie uczciwych, prawdziwych informacji może spowodować działania dyscyplinarne.

Ponadto Specjalista ds. zgodności zagranicznej jednostki zależnej będzie co roku składać do Zarządu raport dotyczący wszystkich działań wykonanych w związku z realizacją niniejszego Programu zapewniania zgodności Atlantia. Żadna zagraniczna jednostka zależna nie będzie tolerować jakichkolwiek działań odwetowych wobec osób, które w dobrej wierze zgłoszą jakiegokolwiek obawy lub będą współpracować w ramach dochodzenia. Dyrektorzy lub pracownicy, którzy podejmują działania odwetowe wobec innego pracownika, będą podlegać działaniom dyscyplinarnym, włącznie z rozwiązaniem umowy o pracę z przyczyn leżących po stronie pracownika, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wszelkie podejrzanym działaniom odwetowym powinny być natychmiast zgłaszane. Każda Zagraniczna jednostka zależna zastosuje wszelkie odpowiednie środki, aby zapewnić poufność.

Prawa i obowiązki w zakresie zgłaszania takich przypadków podlegają oczywiście wymogom przepisów prawa.

6. System dyscyplinarny i środki umowne

Naruszenie przepisów dotyczących odpowiedzialności karnej lub quasi-karnej podmiotów korporacyjnych może zaszkodzić reputacji Grupy, a także spowodować nałożenie sankcji karnych, cywilnych i regulacyjnych, w tym kar finansowych i kary więzienia, .

Odpowiednie środki dyscyplinarne będą stosowane przez kompetentną funkcję FS w przypadku naruszenia jakiegokolwiek Kluczowego standardu zachowania określonego w CP, zgodnie z obowiązującym systemem dyscyplinarnym, odpowiednimi zasadami lub lokalnymi programami zgodności i bez szkody dla ochrony zapewnianej pracownikom, zgodnie z lokalnymi przepisami prawa. Spółki Grupy będą również w pełni

współpracować z władzami.

Każda Zagraniczna jednostka zależna zastosuje odpowiednie środki, włączając bez ograniczeń rozwiązanie umowy, wobec Osób trzecich, których działania naruszają mające do nich zastosowanie Kluczowe standardy zachowania.

7. Monitoring

Każda Zagraniczna jednostka zależna zagwarantuje, że jej własny system zarządzania zapobieganiem przestępstwom spełnia ogólne wymogi, i że angażuje się ona w stałe doskonalenie takiego systemu.

Zadanie monitorowania działania i przestrzegania Programu zapewniania zgodności zostaje powierzone Specjaliście ds. zgodności zagranicznej jednostki zależnej. Celem wykonywania wszelkich działań nadzorczych jest ocena właściwego dobru i skutecznego wykonania działań kontrolnych wymaganych w ust. 11 niniejszego Programu zapewniania zgodności.

Specjalista ds. zgodności zagranicznej jednostki zależnej będzie odpowiadać za składanie co roku do odpowiedniego Zarządu, raportu dotyczącego działań wykonanych w związku z realizacją niniejszego Programu zapewniania zgodności. Ponadto, Specjalista ds. zgodności zagranicznej jednostki zależnej i Specjalista Grupy ds. Zgodności może rekomendować zmiany w Programie zapewniania zgodności w oparciu o nowo wprowadzone najlepsze praktyki.

Dział Audytu Wewnętrznego, poprzez działania związane z monitorowaniem Zagranicznej jednostki zależnej, będzie analizować i oceniać system kontroli wewnętrznej w celu zapewnienia stosowania postanowień Programu zapewniania zgodności.

W przypadku naruszeń (zarówno naruszeń lokalnych zasad, jak i ogólnych standardów zachowania i kontroli), Specjalista ds. zgodności zagranicznej jednostki zależnej i Specjalista Grupy ds. Zgodności, ze wsparciem Działu Audytu Wewnętrznego, rozważą czy wprowadzenie zmian lub poprawek w Programie zapewniania zgodności może pomóc w zapobieganiu ponownego wystąpienia takich naruszeń.

8. Przepięstwa

Program Zapewniania Zgodności odnosi się do następujących typów przestępstw:

- 1) przestępstwa korupcji,
- 2) inne przestępstwa wobec organów publicznych,
- 3) oszustwa księguwe,
- 4) pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu,
- 5) nadużycia na rynku,
- 6) przestępstwa przeciwko osobom fizycznym,
- 7) przestępstwa związane z łamaniem przepisów BHP,
- 8) przestępstwa związane z łamaniem przepisów o ochronie środowiska,
- 9) cyberprzestępstwa,
- 10) przestępstwa związane z łamaniem praw autorskich.

W ust. 11 poniżej zidentyfikowano obszary działalności monitorowane przez zagraniczną jednostkę zależną i odpowiedni kluczowy standard zachowania i kontroli.

Lista zawarta w ust. 11 nie zwalnia zagranicznych jednostek zależnych z przeprowadzenia własnej oceny ryzyka i określenia kluczowych standardów zachowania i kontroli, jeśli zostanie to uznane za stosowne.

Każda zagraniczna jednostka zależna może zidentyfikować:

- działania biznesowe, które mogą wiązać się ze specyficznym ryzykiem popełnienia przestępstwa, poprzez analizę procesów biznesowych oraz możliwe sposoby popełnienia, które można przypisać poszczególnym typom naruszeń,
- dodatkowe standardy zachowania, których wszyscy Odbiorcy korporacyjni oraz - tam, gdzie zostanie to wyraźnie określone - inni odbiorcy muszą przestrzegać, aby:
 - o powstrzymać się od wszelkich zachowań, które wiążą się z popełnieniem jakichkolwiek przestępstw opisanych powyżej,
 - o powstrzymać się od wszelkich zachowań, które choć same w sobie nie stanowią żadnego z przestępstw wymienionych powyżej, mogą potencjalnie do nich prowadzić.

9. Ogólne standardy kontroli

Aby zapewnić przestrzeganie Programu zapewniania zgodności, zagraniczne jednostki zależne muszą przyjąć i przestrzegać poniższych ogólnych standardów kontroli:

Rozdzielenie obowiązków:

Strona wykonująca działanie operacyjne musi być inna, niż strona kontrolująca takie działanie (i/lub strona, która je autoryzuje, gdy ma to zastosowanie), ponieważ działania operacyjne i funkcje kontrolne muszą być odpowiednio rozdzielone. Właściwy podział obowiązków może też zostać osiągnięty poprzez wykorzystanie systemów IT umożliwiających wykonywanie określonych transakcji tylko przez zidentyfikowane i upoważnione osoby.

Upoważnienia do podpisu:

Upoważnienia do podpisu muszą być odpowiednio sformalizowane i jasno zdefiniowane oraz muszą być przydzielane w sposób ściśle związany z potrzebami w zakresie konkretnych obowiązków organizacyjnych i zarządczych osoby, której zostają przyznane. Upoważnienia do podpisu muszą być zgodne z obowiązkami organizacyjnymi i zarządczymi przypisanymi każdemu pełnomocnikowi w zagranicznej jednostce zależnej.

Śledzenie i przechowywanie:

Wszystkie zrealizowane działania i odpowiednio przeprowadzone czynności kontrolne muszą być możliwe do przesłania i zweryfikowania po fakcie. Wytworzona dokumentacja musi być odpowiednio zarchiwizowana i łatwa do odzyskania.; Odpowiednie przechowywanie danych i informacji musi być zagwarantowane przez systemy informatyczne i/lub archiwizację dokumentów papierowych.

Odpowiednie zarządzanie relacjami z Osobami trzecimi:

Wszyscy właściciele procesu muszą wdrażać, w zakresie swoich obowiązków i odpowiedzialności, odpowiednie procedury (zgodnie z kryteriami racjonalności i proporcjonalności w odniesieniu do nawiązywanej relacji):

- (i) sprawdzania wiarygodności oraz reputacji osoby trzeciej, z którą zagraniczna jednostka zależna zamierza nawiązać relacje zawodowe i biznesowe; zakres każdej oceny *due diligence* będzie proporcjonalny do faktycznego lub postrzeganego ryzyka, że potencjalny partner, konsultant lub dostawca może nie spełniać ww. wymogów;
- (ii) określania konkretnych postanowień umownych, które wymagają od osób trzecich przestrzegania zasad zawartych w Kodeksie Etyki oraz w niniejszym Programie zapewniania zgodności;
- (iii) sprawdzania efektywności usług świadczonych przez osoby trzecie w ramach umów zawartych ze Spółkami Grupy i określania podstaw płatności, a także tego, czy należne kwoty są uczciwe.

Każda zagraniczna jednostka zależna zagwarantuje również, by Program zapewniania zgodności był znany jej komercyjnym i finansowym partnerom, specjalistom, konsultantom, promotorom komercyjnym, wszelkim współpracownikom i dostawcom.

Takie osoby będą musiały podpisać oświadczenie potwierdzające, że zapoznaly się z CP i zobowiązują się przestrzegać jego postanowień oraz zapewnić, by ich cesjonariusze lub następcy oraz partnerzy umowni również ich przestrzegali.

10. Obszary ryzyka oraz kluczowe standardy zachowania i kontroli

A. Przesłępstwa korupcji

Przesłępstwa korupcji są efektem określonych zachowań, w ramach których ktokolwiek, kto - działając bezpośrednio lub pośrednio w imieniu lub w interesie Spółek Grupy - oferuje, obiecuje, otrzymuje lub zapewnia nienależne nagrody i/lub wynagrodzenie i/lub inne korzyści, bezpośrednio lub pośrednio (poprzez osoby trzecie) w zamian za osobiste korzyści i/lub korzyści dla Spółek Grupy lub osób trzecich. Dla celów Programu zapewniania zgodności, nie ma różnicy między „korupcją urzędnika publicznego lub osoby wykonującej służbę publiczną” a „korupcją strony prywatnej”; zatem postanowienia niniejszego Programu muszą być przestrzegane nawet w relacjach prywatnych, również wówczas gdy nie jest to wyraźnie wskazane.

Handlowanie wpływami ma miejsce wówczas, gdy osoba, która posiada realny lub pozorny wpływ na decyzje podejmowane przez urzędnika publicznego (lub inną osobę decyzyjną) wymienia ten wpływ na pieniądze lub inne korzyści, jako wynagrodzenie za niezgodne z prawem mediacje.

Handlowanie wpływami jest niezgodną z prawem praktyką, polegającą na wykorzystywaniu swojego wpływu w instytucji rządowej lub powiązań z osobą posiadającą władzę do uzyskania przysługi lub preferencyjnego traktowania dla innej osoby, zwykle w zamian za pieniądze lub inne korzyści.

Przesłępstwem jest również przekazywanie lub obiecywanie przez jakąkolwiek osobę pieniędzy lub innych korzyści w zamian za niezgodną z prawem mediację (realną lub pozorną).

Przesłępstwa handlowania wpływami i przekupstwa mają bardzo podobne elementy, z jednym istotnym wyjątkiem. W przypadku przekupstwa, osoba dopuszczająca się go musi zaoferować, obiecać lub przekazać łapówkę w celu sprawienia, by przekupiony urzędnik podjął działanie lub powstrzymał się od działania w ramach wykonywania swojej funkcji lub obowiązków, itp. W przypadku handlowania wpływami, osoba dopuszczająca się go musi dążyć do tego, by osoba otrzymująca łapówkę wpłynęła na proces decyzyjny.

Przestępstwa te często polegają na przyjmowaniu upominków lub płatności pieniężnych (inne formy korupcji mogą obejmować rozmaite dobra, przywileje, korzyści, rozrywkę i przysługi) przekazywanych w zamian za korzystne traktowanie; są to tzw. gratyfikacje.

Takie preferencyjne traktowanie, które stanowi motywację osoby przekazującej łapówkę, może obejmować na przykład:

- zaangażowanie osoby przekazującej łapówkę w odpowiednią umowę,
- przyznanie zamówienia publicznego,
- fałszywe zeznania, korzystne dla osoby przekazującej łapówkę, złożone przez świadka podczas procesu,
- pobłażliwy raport urzędnika publicznego po kontroli.

OBSZARY RYZYKA

W powiązaniu z tego typu przestępstwami za objęte ryzykiem można uznać, następujące obszary :

- a) negocjowanie, podpisywanie i zarządzanie istotnymi umowami z jakąkolwiek stroną (władze publiczne, spółki, stowarzyszenia, fundacje itd.),
- b) uczestnictwo w przetargach publicznych i prywatnych,
- c) relacje z władzami publicznymi (z wszystkimi ich implikacjami),
- d) zarządzanie sporami (pozwy, arbitraż, postępowania pozasądowe),
- e) wybór partnerów, pośredników i konsultantów oraz negocjowanie, podpisywanie i zarządzanie powiązаныmi umowami,
- f) zarządzanie zasobami gotówkowymi i finansowymi,
- g) nabywanie udziałów kapitałowych w innych spółkach i joint venture (fuzje i nabycia),
- h) wybór i rekrutacja pracowników,
- i) zarządzanie inicjatywami non-profit i sponsoringiem,
- j) zarządzanie wydatkami na upominki, rozrywkę i związanymi z gościnnością,
- k) zwrot wydatków poniesionych przez pracowników.

KLUCZOWE STANDARDY ZACHOWANIA I KONTROLI

Podczas prowadzenia działalności we współpracy z prywatnymi firmami, a także organami publicznymi, władzami państwowymi i lokalnymi, krajowymi, międzynarodowymi i ponadnarodowymi organami instytucjonalnymi („Organy publiczne”), Zagraniczne jednostki zależne i ich przedstawiciele są zobowiązani do działania w sposób rzetelny i uczciwy i muszą przestrzegać wszelkich obowiązujących przepisów i regulacji. Kluczowe standardy zachowania mające zastosowanie do Odbiorców korporacyjnych są konkretnie określone w Polityce zapobiegania praktykom korupcyjnym.

Ponadto, w ramach niniejszego Programu zapewniania zgodności, wszyscy przedstawiciele spółki bezpośrednio oraz niezależni konsultanci i partnerzy za pośrednictwem specyficznych warunków umowy, będą kategorycznie powstrzymywać się od:

- a) dokonywania płatności na rzecz urzędników publicznych (rozumianych jako jakikolwiek urzędnik, funkcjonariusz lub pracownik rządu lub jakiegokolwiek departamentu, agencji lub jakikolwiek osoba działająca w charakterze urzędowym w imieniu takiego rządu, departamentu lub agencji itp.),
- b) przekazywania upominków lub napiwków z wyjątkiem tych, które są częścią zwyczajowej praktyki firmy; w szczególności, zabronione jest oferowanie jakichkolwiek upominków urzędnikom publicznym

(włączając kraje, w których jest to rozpowszechniona praktyka) lub członkom ich rodzin, jeśli upominki takie mogą wpłynąć na bezstronność ich sądów lub zachęcić ich do przyznania firmie jakiegokolwiek korzyści. Dopuszczalne upominki muszą zawsze być uzasadnione i mieć umiarkowaną wartość; nie mogą mieć formy gotówki lub ekwiwalentu gotówki,

- c) udzielania innych korzyści jakiegokolwiek rodzaju (np. obietnic zatrudnienia itp.) przedstawicielom administracji publicznej, które mogą doprowadzić do konsekwencji opisanych w punkcie b) powyżej,
- d) świadczenia usług na rzecz partnerów, nieuzasadnionych w ramach umowy partnerstwa zawartej z tymi partnerami,
- e) płacenia niezależnym konsultantom wynagrodzeń, które nie są uzasadnione przez zadanie, które muszą wykonać i przez powszechne lokalne praktyki.

Do celów wdrożenia standardu zachowania opisanego powyżej zastosowanie mają, następujące zasady :

- należy zapewnić wystarczające dowody dla wszystkich podstawowych relacji z administracją publiczną w zakresie „działań objętych ryzykiem”,
- wszystkie umowy partnerstwa muszą być sporządzone na piśmie i określać warunki umowy w zakresie warunków finansowych wspólnego udziału w przetargu,
- wszystkie zlecenia powierzone niezależnym konsultantom powinny być również sporządzone na piśmie z określeniem uzgodnionych opłat oraz przedmiotu umowy. Spółka powinna udokumentować wyliczenia opłaty oraz wykonanej pracy,
- konsultanci i inne osoby trzecie pracujące dla lub w imieniu Atlantia lub jednej z jej jednostek zależnych muszą podpisać oświadczenie dotyczące braku konfliktu interesów i muszą działać zgodnie z regułami i zasadami etycznymi zawartymi w Kodeksie etyki. Wszelkie naruszenia Kodeksu etyki powinny powodować anulowanie zlecenia,
- płatności gotówką nie są dozwolone,
- wszyscy menadżerowie i kierownicy odpowiedzialni za zobowiązania związane z wykonaniem tych działań (płatności faktur, przydział funduszy krajowych lub ze Wspólnoty Europejskiej) będą przestrzegać tych zobowiązań i bezzwłocznie zgłaszać wszelkie nieprawidłowości Dyrektorowi Zarządzającemu,
- w obrębie spółki wprowadzone mogą zostać odpowiednie systemy oceny, służące do wyboru przedstawicieli, konsultantów itp., a także partnerów, z którymi Zagraniczna spółka chce zawrzeć partnerstwo (np. joint venture, jak również w formie tymczasowego stowarzyszenia biznesowego lub konsorcjum itp.) oraz mogą być one wykorzystywane do współpracy ze spółką podczas wykonywania „działań objętych ryzykiem”,
- wszelkie zachowanie przedstawicieli lub konsultantów itp., a także partnerów, z którymi Zagraniczna spółka chce zawrzeć partnerstwo, niezgodne z Wytycznymi zachowania określonymi w niniejszym dokumencie, może spowodować, w myśl postanowień zawartych w konkretnych paragrafach zamówień lub w umowach partnerstwa, anulowanie umowy z możliwością dochodzenia przez spółkę odszkodowania, jeśli takie zachowanie spowoduje realne szkody dla spółki.

Co więcej, FS przyjmie odpowiednie procedury w celu zapewnienia, aby:

- upoważnienia i niezbędne umocowania do nawiązywania kontaktów z organami administracji publicznej były sformalizowane i zdefiniowane,
- zapewnione były wystarczające dowody w związku z wszelkimi istotnymi relacjami (np. postępowanie

administracyjne mające na celu uzyskanie upoważnienia, licencji lub podobne działania, zawiązanie *joint venture* z podmiotami publicznymi) nawiązanymi z organami publicznymi,

- relacje z organami publicznymi i osobami trzecimi były zarządzane przez, co najmniej dwie upoważnione osoby,
- wszystkie umowy z osobami trzecimi były zawierane na piśmie, z określeniem wszystkich warunków takiej umowy, nawet jeśli forma pisemna nie jest ściśle wymagana przez obowiązujące przepisy, oraz aby przed płatnością powiązanych faktur FS była w stanie zweryfikować efektywność, jakość, spójność i terminowość pracy uzyskanej przez osobę trzecią oraz wypełnienie wszystkich podjętych przez nią zobowiązań,
- wszelkie procedury rekrutacji były realizowane wyłącznie w oparciu o realną i możliwą do udowodnienia potrzebę biznesową, w proces wyboru zaangażowane były co najmniej dwie upoważnione osoby? i aby był on oparty o kryterium kompetencji i profesjonalizmu w celu uniknięcia nepotyzmu lub faworyzowania poszczególnych podmiotów;
- w przypadku zwrotu wydatków, odpowiednia dokumentacja, włączając oryginalne rachunki potwierdzające płatność wydatków lub poniesienie kosztów, musi zostać złożona do odpowiedniego działu rachunkowości, a płatność musi zostać prawidłowo zarejestrowana w odpowiednich księgach i dokumentach.

B. Inne przestępstwa wobec organów publicznych

Tego typu przestępstwa wiążą się głównie z oszustwami wobec organów publicznych i dochodzi do nich, gdy firma realizuje jedno lub więcej działań lub niezgodnych z prawem planów w celu oszukania organu publicznego i uzyskania korzyści ekonomicznych, poprzez niezgodne z prawdą lub nieuczciwe oświadczenia, obietnice lub pozory.

Tego typu przestępstwa związane są często z obszarami finansowania publicznego, dotacjami oraz przetargami i mają miejsce, gdy spółka składa wniosek o finansowanie lub dotację, do której nie jest uprawniona lub wykorzystuje ją w niewłaściwy sposób, inny niż określony w umowie dotacji.

Do tego typu przestępstw dochodzi z różnych przyczyn, zazwyczaj związanych z chęcią uzyskania korzyści ekonomicznej.

OBSZARY RYZYKA

W powiązaniu z tego typu przestępstwami, ściśle monitorowane powinny być następujące obszary :

- a) uczestnictwo w przetargach publicznych i ogólnie w pracach publicznych,
- b) wnioski o finansowanie publiczne, dotacje, subwencje lub gwarancje wydawane przez organy publiczne,
- c) zarządzanie uzyskanym finansowaniem publicznym, dotacjami, subwencjami lub gwarancjami.

KLUCZOWE STANDARDY ZACHOWANIA I KONTROLI

Oprócz kluczowych standardów zachowania określonych w par. 11 punkt A) powyżej, Odbiorcy korporacyjni powinni powstrzymać się od:

- przekazywania niezgodnych z prawdą oświadczeń do państwowych lub wspólnotowych organów publicznych mających na celu uzyskanie publicznych funduszy, dotacji lub pożyczek,
- przeznaczania kwot otrzymanych od państwowych lub wspólnotowych organów publicznych jako fundusze, dotacje lub pożyczki na cele inne od tych, na które były one przeznaczone,
- dopuszczania się wobec organów publicznych oszukańczych zachowań, które mogłyby wpłynąć na

dokonanie przez nie błędnej oceny podczas badania wniosków o upoważnienia, licencje, pozwolenia, koncesje itp.

Ponadto, w celu wprowadzenia w życie standardów zachowania opisanych powyżej, spółki zagraniczne muszą wdrożyć odpowiednie środki organizacyjne w celu zapewnienia, aby:

- wszystkie oświadczenia przekazywane krajowym lub międzynarodowym organom publicznym w celu uzyskania funduszy, dotacji lub pożyczek zawierały jedynie prawdziwe informacje i zostały podpisane przez upoważnionych sygnatariuszy oraz, w przypadku uzyskania takich funduszy, dotacji lub pożyczek, zostały one odpowiednio rozliczone,
- fazy wniosku, zarządzania i raportowania związane z publicznym postępowaniem mającym na celu uzyskanie funduszy, dotacji lub pożyczek były zarządzane przez różnych Odbiorców korporacyjnych w ramach organizacji,
- działania związane z gromadzeniem i analizowaniem informacji niezbędnych dla celów sprawozdawczych były realizowane ze wsparciem kompetentnych funkcji,
- dokumentacja oraz późniejsze raporty składane w związku z wnioskami o fundusze, dotacje, pożyczki lub gwarancje zostały zatwierdzone na odpowiednich poziomach hierarchii.

Ponadto, należy zagwarantować sformalizowanie następujących dokumentów:

- pismo z wnioskiem o publiczne finansowanie i wkłady oraz powiązane pełnomocnictwa,
- powiązana umowa,
- potwierdzenie płatności, faktura lub wszelkie inne dokumenty pomocnicze związane z przyznaniem finansowaniem i wkładami.

C. Oszustwa księgowe

Oszustwa księgowe to celowa manipulacja sprawozdaniami finansowymi w celu stworzenia pozorów dobrej kondycji finansowej firmy. Zaangażowany jest w nie pracownik, konto lub sama organizacja, która wprowadza w błąd inwestorów, udziałowców, interesariuszy i audytorów. Firma może fałszować swoje sprawozdania finansowe, zawyżając swoje dochody lub aktywa, nie rejestrując wydatków lub zaniżając zobowiązania.

Oszustwa księgowe mogą wynikać z różnych pobudek, w tym między innymi z chęci:

- utrzymania finansowania z banku,
- zgłoszenia nierealistycznych zysków lub ukrycia strat,
- ukrycia okoliczności, które mogłyby negatywnie wpłynąć na firmę,;
- ukrycia tworzenia tajnych funduszy.

OBSZARY RYZYKA

W powiązaniu z tego typu przestępstwami, ściśle monitorowane powinny być następujące obszary:

- a) tworzenie dokumentów przekazywanych udziałowcom lub podawanych do wiadomości publicznej (np. sprawozdania finansowe, okresowa sprawozdawczość finansowa) dotyczących aktywów i pasywów, przychodów i kosztów lub przepływów gotówkowych Zagranicznych jednostek zależnych, nawet jeśli są to dokumenty inne, niż okresowe dokumenty księgowe,
- b) zarządzanie relacjami z zewnętrznymi audytorami.

KLUCZOWE STANDARDY ZACHOWANIA I KONTROLI

W odniesieniu do obszarów ryzyka zidentyfikowanych powyżej, Zagraniczne spółki zależne powinny:

- zachowywać się sumiennie i transparentnie oraz współpracować zgodnie z przepisami prawa i wewnętrznymi procedurami korporacyjnymi, we wszystkich działaniach związanych z przygotowaniem sprawozdań finansowych i innych komunikatów korporacyjnych w celu zapewnienia udziałowcom i innym zainteresowanym osobom, prawdziwych i dokładnych informacji dotyczących ekonomicznej, finansowej i bilansowej pozycji spółki oraz jej jednostek zależnych,
- ściśle przestrzegać wszystkich przepisów prawa dotyczących utrzymywania kapitału, tak aby nie naruszać praw wierzycieli i innych podmiotów,
- zapewnić normalne działanie Spółki i Urzędników korporacyjnych, gwarantując i ułatwiając wszystkie formy wewnętrznej kontroli zarządzania firmą zalecane przez prawo, jak również wolne i odpowiednie wyrażanie woli zgromadzenia akcjonariuszy ,
- przesyłać wszystkie informacje wymagane przez prawo regulacje do odpowiednich organów nadzorczych bezzwłocznie, skrupulatnie i w dobrej wierze, nie utrudniając w żaden sposób wykonywania przez takie organy ich obowiązków nadzorczych.;

Ponadto, spółki zagraniczne muszą:

- utrzymywać księgi, dokumenty i rachunki, które z odpowiednią szczegółowością, dokładnie i uczciwie odzwierciedlają transakcje oraz rozporządzanie aktywami spółek,
- opracować i utrzymywać system kontroli wewnętrznej, wystarczający do uzasadnionego zapewnienia, że:
 - transakcje są przeprowadzane zgodnie z ogólnymi lub szczegółowymi upoważnieniami kierownictwa,
 - transakcje dokumentowane są zgodnie z potrzebami:
 - a) aby umożliwić przygotowanie sprawozdań finansowych, zgodnie z ogólnie przyjętymi stosownymi zasadami księgowości lub jakimikolwiek innymi kryteriami mającymi zastosowanie do takich sprawozdań oraz
 - b) w celu utrzymania księgowości zasobów,
 - dostęp do aktywów powinien być możliwy tylko zgodnie z ogólnymi lub szczegółowymi upoważnieniami kierownictwa, zaś udokumentowane aktywa powinny być porównywane z istniejącymi aktywami z rozsądną częstotliwością przy czym należy podejmować odpowiednie działania w odniesieniu do wszelkich niezgodności.

Personel przydzielony do prowadzenia ksiąg, dokumentów i rachunków musi działać we właściwy sposób, tak, aby zapewnić że:

- dane i informacje wykorzystywane do przygotowywania okresowych sprawozdań finansowych są dokładne i starannie zweryfikowane,
- wszystkie pozycje bilansu, których określenie i oszacowanie wiąże się z uznaniowymi wycenami, są obiektywne i poparte odpowiednią dokumentacją,
- transakcje są przeprowadzane zgodnie z ogólnymi lub szczegółowymi upoważnieniami kierownictwa,
- faktury i inne odpowiednie dokumenty związane z transakcjami są właściwie weryfikowane, rejestrowane i przechowywane,
- transakcje są dokumentowane zgodnie z potrzebami, tak aby umożliwić przygotowanie sprawozdań finansowych zgodnie z obowiązującymi lub ogólnie przyjętymi zasadami księgowości lub jakimikolwiek

innymi kryteriami mającymi zastosowanie do takich sprawozdań,

- dostęp do takich transakcji jest możliwy wyłącznie zgodnie z ogólnymi lub szczegółowymi upoważnieniami kierownictwa.

Ponadto, spółki zagraniczne muszą powstrzymać się przed jakimikolwiek działaniami, które utrudniają lub, w każdym przypadku, blokują (poprzez ukrywanie dokumentacji lub wykorzystywanie innych nieuczciwych środków) działania kontrolne i audytorskie prowadzone przez zewnętrznych audytorów.

D. Pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu

Finansowanie terroryzmu oznacza dostarczanie lub gromadzenie funduszy, w jakikolwiek sposób, bezpośrednio lub pośrednio, w celu wykorzystania ich do wsparcia aktów lub organizacji terrorystycznych.

Podstawowym celem osób lub podmiotów zaangażowanych w finansowanie terroryzmu jest ukrycie, zarówno samego finansowania, jak i charakteru finansowanej aktywności.

Pranie pieniędzy to proces, w ramach którego zyski z działalności kryminalnej są maskowane tak, by ukryć ich nielegalne pochodzenie. Ścisłej rzecz biorąc, może to wiązać się z trzema różnymi zachowaniami, tj. z :

- (i) konwersją lub transferem funduszy ze świadomością, że pochodzą one z nielegalnej działalności,
- (ii) (ii) ukrywaniem lub maskowaniem prawdziwego charakteru, źródła, lokalizacji, dyspozycji, przemieszczania lub własności praw w odniesieniu do majątku, ze świadomością, że taki majątek pochodzi z przestępczej działalności, oraz
- (iii) (iii) nabywaniem, posiadaniem lub korzystaniem z majątku ze świadomością, że w chwili uzyskania majątek taki pochodził z przestępstwa.

W przypadku, gdy zyski z przestępstwa zostały wygenerowane przez tę samą osobę, która ukrywa ich nielegalne pochodzenie, to działanie takie jest karane w niektórych krajach, jako pranie pieniędzy z własnych czynów przestępczych.

Pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu często mają podobne cechy transakcyjne, zwykle związane są z ich ukrywaniem.

Osoby piorące pieniądze przesyłają nielegalne fundusze legalnymi kanałami, aby ukryć ich pochodzenie, natomiast osoby finansujące terroryzm przekazują fundusze, które mogą mieć legalne lub nielegalne pochodzenie, w taki sposób, aby ukryć ich źródło i ostateczne wykorzystanie, czyli wsparcie terroryzmu.

Takie zachowania mogą być podejmowane na rzecz spółki z różnych przyczyn, włączając między innymi:

- uzyskanie wpływów lub jakichkolwiek innych korzyści wynikających z nielegalnej działalności realizowanej przez finansowane organizacje terrorystyczne (inne korzyści mogą obejmować ochronę działalności w krajach, w których takie organizacje mają duże wpływy),
- ukrycie nielegalnego pochodzenia wpływów z działalności przestępczej.

OBSZARY RYZYKA

W powiązaniu z tego typu przestępstwami, za objęte ryzykiem uznać można następujące obszary :

- a) relacje umowne z dostawcami, partnerami i innymi podmiotami prawnymi kontrolowanymi bezpośrednio lub pośrednio przez ww. podmioty - posiadające siedzibę lub rezydencję w kraju wysokiego ryzyka lub w jurysdykcji niechętnej do współpracy,
- b) zarządzanie przepływami finansowymi.

KLUCZOWE STANDARDY ZACHOWANIA I KONTROLI

Zagraniczne jednostki zależne powinny potępiać wykorzystywanie swoich zasobów do finansowania lub realizowania jakichkolwiek działań skierowanych na realizację celów związanych z finansowaniem terroryzmu, jak również niewłaściwe wykorzystanie instrumentów finansowych i/lub operacje mające na celu ukrycie pochodzenia funduszy spółki.

Mówiąc bardziej ogólnie, FS powinna potępiać wszelkie możliwe działania mające na celu, nawet w sposób pośredni, ułatwianie naruszeń takich jak otrzymywanie, pranie i wykorzystywanie pieniędzy, towarów lub jakichkolwiek innych środków nielegalnego pochodzenia; w tym względzie FS zobowiązania jest do wprowadzenia wszelkich wymaganych zapobiegawczych i późniejszych działań kontrolnych, niezbędnych do osiągnięcia tego celu, a także regulowania relacji z osobami trzecimi za pomocą postanowień umownych wymagających przestrzegania obowiązujących przepisów w tym zakresie.

W szczególności zabronione jest:

- dokonywanie lub przyjmowanie płatności *in blanco* lub gotówkowych w ramach jakichkolwiek operacji inkasowania, płatności, transferu funduszy itd.,
- wydawanie bądź przyjmowanie funduszy lub sporządzanie dokumentów w związku z nieistniejącymi transakcjami.

Ponadto, w celu wprowadzenia w życie standardów zachowania opisanych powyżej, zagraniczne jednostki zależne muszą:

- dokonywać kontroli analitycznej przepływów pieniężnych,
- weryfikować prawidłowość płatności, kontrolując, czy ich beneficjent faktycznie jest stroną zaangażowaną w transakcję,
- stosować proceduralne środki kontroli, zwłaszcza w odniesieniu do możliwych transakcji realizowanych poza normalnymi procesami Spółki,
- przechowywać dowody wszystkich przeprowadzonych transakcji,
- zapewnić możliwość śledzenia każdej operacji finansowej, a także umowy lub dowolnej innej inwestycji lub projektu biznesowego,
- weryfikować zgodność ekonomiczną takich operacji i inwestycji,
- zawsze sprawdzać międzynarodową czarną listę dotyczącą terroryzmu i rajów podatkowych.

E. Nadużycia na rynku

Przestępstwa związane z nadużyciami na rynku mogą odnosić się do czterech różnych wzorów zachowań:

- a) zakup lub sprzedaż instrumentów finansowych z wykorzystaniem informacji, które nie są publicznie dostępne („informacje poufne”),
- b) niezgodne z prawem przekazywanie takich informacji stronom trzecim,
- c) manipulacja mechanizmem ustalania cen instrumentów finansowych poprzez rozprzestrzenianie fałszywych lub wprowadzających w błąd informacji, symulowane transakcje lub inne sztuczki¹;

¹„Inne sztuczki” oznaczają dowolne zachowanie, które dzięki wykorzystaniu podstępów może zmienić działanie mechanizmu ustalania cen instrumentów finansowych (np. zatajenie niekorzystnych informacji, które powinny być znane na rynku).

d) wykonywanie poleceń zakupu lub sprzedaży, które powodują lub mają na celu spowodowanie:

- (i) rozprzestrzenianie fałszywych lub wprowadzających w błąd informacji w odniesieniu do oferty, popytu lub ceny instrumentów finansowych,
- (ii) ustalanie ceny jednego lub większej liczby instrumentów finansowych na nietypowym lub sztucznym poziomie, wyższym lub niższym od faktycznej ceny rynkowej.

Takie zachowania mogą być podejmowane na rzecz spółki z różnych przyczyn, w tym między innymi:

- w celu obniżenia cen udziałów spółki docelowej przed nabyciem,
- w celu osłabienia reputacji konkurencyjnej firmy,
- w celu zmiany ceny określonego instrumentu finansowego w portfolio przed przeprowadzeniem związanego z nim działania.

OBSZARY RYZYKA

W powiązaniu z tego typu przestępstwami za objęte ryzykiem uznać można następujące działania :

- a) zarządzanie publicznymi informacjami, takimi jak informacje przekazywane inwestorom, analitykom finansowym, agencjom ratingowym i mediom, a także organizacja i udział w spotkaniach z ww. osobami,
- b) zarządzanie informacjami poufnymi związanymi ze spółkami notowanymi na giełdzie, a w szczególności takimi należącymi do Grupy, oraz odpowiednimi instrumentami finansowymi,
- c) sporządzanie prospektów i sprawozdań finansowych spółek,
- d) wszelkie transakcje związane z instrumentami finansowymi w portfolio.

KLUCZOWE STANDARDY ZACHOWANIA I KONTROLI

Wszyscy Odbiorcy muszą bezwzględnie powstrzymać się od:

- wykorzystywania poufnych informacji do negocjowania, bezpośrednio lub pośrednio, instrumentów finansowych w celu uzyskania osobistej korzyści lub zapewnienia korzyści osobom trzecim, FS lub jakiegokolwiek innej spółce Grupy,
- ujawniania poufnych informacji osobom trzecim, z wyjątkiem sytuacji, gdy wymaga tego prawa lub inne postanowienia regulacyjne lub konkretne umowy, w których strony są zobowiązane do wykorzystywania informacji wyłącznie do pierwotnie założonego celu oraz do zachowania ich poufności,
- rekomendowania lub zachęcania kogokolwiek, w oparciu o określone informacje poufne, do wykonywania transakcji na instrumentach finansowych,
- rozpowszechniania fałszywych lub wprowadzających w błąd informacji (czy to na temat FS, czy jakichkolwiek innych spółek) za pośrednictwem mediów, Internetu, wykonywania symulowanych transakcji lub innych sztuczek, w celu zmiany ceny rynkowej instrumentów finansowych,
- wykonywania jakichkolwiek transakcji na instrumentach finansowych niezgodnie z regulacjami dotyczącymi nadużyć na rynku.

F. Przestępstwa przeciwko osobom fizycznym

Przestępstwa przeciwko osobom fizycznym to naruszenia związane z praktykami pracy przymusowej (zwykle dotyczy to przymuszania ludzi do pracy poprzez wykorzystanie przemocy lub zastraszania lub innych środków, takich jak zatrzymanie dokumentów tożsamości) lub wykorzystywaniem pracowników.

Do takich przestępstw może dojść, gdy zagraniczne jednostki zależne:

- wykorzystują pracownika, korzystając z sytuacji jego podatności fizycznej lub psychologicznej,
- nakłaniają ludzi do pracy za pomocą pogroźek, nadużycia władzy i/lub przemocy,
- nakłaniają imigrantów do pracy pod groźbą poinformowania o nich organów imigracyjnych.

Do tego typu przestępstw dochodzi z różnych przyczyn takich, jak:

- zatrudnienie pracowników za minimalne wynagrodzenie,
- zatrudnienie w pełni podporządkowanych pracowników, którzy nie odmówią realizacji żadnego polecenia.

Dodatkowo, do przestępstw przeciwko osobom fizycznym można zaliczyć wszystkie działania, które naruszają szacunek dla ludzi i praw człowieka we wszystkich formach, włączając różnice etniczne, kulturowe, rasowe i religijne (np. propaganda lub podżeganie do zbrodni ludobójstwa, zbrodni przeciw ludzkości oraz zbrodni wojennych, podżeganie do dyskryminacji lub przemocy na tle rasowym, etnicznym narodowym lub religijnym).

OBSZARY RYZYKA

W powiązaniu z tego typu przestępstwami za objęte ryzykiem uznać można następujące obszary :

- a) rekrutacja,
- b) zawieranie umów z dostawcami korzystającymi z pracy niewykwalifikowanego personelu,
- c) nawiązywanie współpracy z lokalnymi dostawcami w krajach, gdzie prawa osób fizycznych nie są w pełni chronione przez prawo,
- d) rozpowszechnianie treści reklamowych, również w imieniu osób trzecich.

KLUCZOWE STANDARDY ZACHOWANIA I KONTROLI

Zagraniczne jednostki zależne muszą:

- wybierać zewnętrzne Osoby trzecie (np. partnerów, dostawców, podmioty sponsorowane, najemców) - zwłaszcza te świadczące usługi niemające charakteru technicznego - tylko po dokładnym zweryfikowaniu ich wiarygodności,
- podpisywać odpowiednie dokumenty umowne z zewnętrznymi wykonawcami, wymagające od nich przestrzegania oraz zapewnienia wykonywania przez ich podwykonawców wszelkich odpowiednich przepisów międzynarodowych i lokalnych (np. konwencje MOP dot. minimalnego wieku zatrudnienia oraz zwalczania najgorszych form pracy dzieci) dotyczących pracy przymusowej, ochrony pracy dzieci i kobiet oraz przestrzegania wymogów dotyczących warunków higienicznych i sanitarnych,
- wprowadzać i egzekwować wszelkie kary umowne w odpowiednich umowach w przypadku naruszenia przez wykonawcę lub któregośkolwiek z jego podwykonawców wszelkich obowiązujących przepisów międzynarodowych i lokalnych,
- dbać o najwyższe poszanowanie ludzi i praw człowieka we wszystkich ich formach, włączanie poszanowanie różnic etnicznych, kulturowych, rasowych i religijnych,
- wprowadzić sformalizowany proces zatrudniania zasobów ludzkich.

Ponadto, w szczególności zabronione jest:

- aprobowanie treści reklamowych, które podżegają lub zachęcają do rasizmu i/lub ksenofobii w sposób stwarzający konkretne niebezpieczeństwo ich rozprzestrzenienia,

- pomaganie w jakikolwiek sposób w rozpowszechnianiu komunikatów reklamowych lub promocyjnych promujących, nawet nie wprost, rasizm i ksenofobię,
- autoryzowanie sprzedaży lub dzierżawy aktywów Spółki podmiotom, których celem jest szerzenie rasizmu i/lub ksenofobii.

G. Przesłępstwa związane z łamaniem przepisów BHP

Przesłępstwa związane z łamaniem przepisów BHP są związane głównie z nieprzesłężaniem lokalnych przepisów i standardów prawa pracy, które należy zapewnić w miejscu pracy, by uniknąć wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Takie zachowania mogą być podejmowane na rzecz spółki z różnych przyczyn, włączając między innymi chęć:

- redukcji kosztów, jako że zastosowanie wymaganych środków często wiąże się z dodatkowymi wydatkami dla firmy.
- zwiększenia produktywności, ponieważ praca bez zastosowania procedur i polityk zabezpieczających może przyspieszyć realizację procesów.

OBSZARY RYZYKA

W powiązaniu z tego typu przestępsłtami za objęte ryzykiem uznać można następujące obszary :

a) przestrzeganie odpowiednich przepisów BHP.

KLUCZOWE STANDARDY ZACHOWANIA I KONTROLI

Niezależnie od zakresu lokalnych przepisów dotyczących BHP, FS wprowadzi system zarządzania BHP, aby umożliwić firmie kontrolowanie zagrożenia dla bezpieczeństwa i zdrowia w pracy oraz stworzenie odpowiedniego środowiska kontroli wewnętrznej, aby zapobiegać wszystkim ryzykom związanym z naruszeniami prawa pracy (zgodnie z przepisami prawa pracy obowiązującymi w danym kraju).

Zagraniczne jednostki zależne muszą zawsze brać pod uwagę bezpieczeństwo pracowników we wszystkich fazach działania oraz angażować się w przyjmowanie wszystkich środków uważanych za niezbędne do ochrony fizycznej i moralnej integralności pracowników.

W szczególności FS musi:

- traktować przestrzeganie postanowień przepisów BHP jako priorytet,
- w najszerszym możliwym zakresie umożliwionym przez rozwój najlepszych technik, dokonywać oceny ryzyka dla pracowników w celu ich ochrony, również poprzez stosowanie najodpowiedniejszych i najbezpieczniejszych materiałów i sprzętu, w celu zredukowania ryzyka u źródła,
- poprawnie oceniać ryzyka, których nie można uniknąć lub odpowiednio złagodzić poprzez wdrożenie odpowiednich indywidualnych i zbiorowych środków bezpieczeństwa,
- rozpowszechniać informacje dotyczące bezpieczeństwa i zdrowia w miejscu pracy, aktualne i szczegółowe, z odwołaniem do wykonywanego działania, zapewniając, by pracownicy byli odpowiednio przeszkoleni,
- zadbać o to, by plany motywacyjne dla kierownictwa były stosowane w sposób zapewniający, by ustalone w nich cele nie prowadziły do nadużyć i skupiały się na dobrze określonych i mierzalnych wynikach,
- bez zwłoki rozważać i analizować wszelkie przypadki niezgodności lub obszary doskonalenia, które mogą

się pojawić podczas pracy lub kontroli,

- zapewnić organizację pracy tak, by chronić integralność pracowników, osób trzecich oraz społeczności, w której działa FS.

Aby utrzymać prawidłowe monitorowanie Obszarów ryzyka, każda zagraniczna jednostka zależna musi przeznaczyć zasoby organizacyjne, sprzętowe i ekonomiczne w celu zapewnienia z jednej strony pełnego przestrzegania aktualnych przepisów prawa dotyczących zapobiegania wypadkom w miejscu pracy, a z drugiej ciągle doskonalenie sytuacji w zakresie BHP, także poprzez wdrożenie i aktualizowanie odpowiednich środków zapobiegawczych.

Odbiorcy korporacyjni muszą tak współpracować, by w pełni przestrzegać przepisów prawa, procedur korporacyjnych oraz wszelkich innych wewnętrznych regulacji mających na celu ochronę bezpieczeństwa i zdrowia pracowników w miejscu pracy.

H. Przepięstwa związane z łamaniem przepisów o ochronie środowiska

Przepięstwa takie dotyczą naruszenia przepisów prawa, które mają na celu ochronę środowiska. Przyjmując szeroką definicję, przepięstwa takie obejmują niezgodne z prawem działania, które bezpośrednio powodują szkody w środowisku. Przepięstwa takie są związane z długą list nielegalnych dziaan, takich jak przepięstwa przeciwko dzikiej przyrodzie, nielegalny handel i usuwanie niebezpiecznych odpadów oraz wiele innych dziaan, które mogą być szkodliwe dla środowiska.

Przepięstwa takie zazwyczaj wywaj na jako powietrza, wody i gleby, zagrazaj przetrwaniu gatunku, mogą spowodowa katastrofy naturalne oraz wywoa zagrozenie dla bezpieczeństwa duzej liczby ludzi.

Do przepięstwa związanego z łamaniem przepisów o ochronie środowiska moze na przyklad doj, jeśli ktoś w firmie:

- nie wezmie pod uwagę lokalnej fauny podczas planowania dziaan i wyboru fizycznych obszarów prowadzenia operacji, przez co szkodzi siedlisku chronionego gatunku i zagraza jego przetrwaniu,
- nie zadba o wasciw realizacj dziaan związanych z usuwaniem odpadów wytworzonych przez spólk, doprowadzają do powstania nielegalnego wysypiska śmieci.

Takie zachowania mogą być podejmowane na rzecz spólki z roznych przyczyn, waczaj między innymi che:

- redukcji kosztów, ponieważ zastosowanie środków potrzebnych do odpowiedniej ochrony środowiska czesto wiaze się z dodatkowymi wydatkami,
- zwiększenia produktywności, z uwagi że praca bez uwzględniania kwestii środowiskowych moze przyspieszy proces produkcji.

OBSZARY RYZYKA

W powiązaniu z tego typu przepięstwami, ściśle monitorowane powinny być nastepujce, objęte ryzykiem obszary :

- a) przestrzeganie obowiązujących przepisów o ochronie środowiska w związku z projektowaniem, budow, zarzadzaniem i utrzymaniem zakłdów i powiązanej infrastruktury,

- b) wybór osób trzecich, które muszą wykonywać konkretne działania, mogące wpływać na środowisko (np. zarządzanie odpadami i ich utylizacja).

KLUCZOWE STANDARDY ZACHOWANIA I KONTROLI

Każda zagraniczna spółka powinna w swojej działalności traktować poszanowanie i ochronę środowiska jako priorytet i w szczególności powinna:

- rozpowszechniać w obrębie spółki informacje dotyczące ochrony środowiska, promować świadomość takich problemów oraz zapewniać, by działania były realizowane w zgodzie z odpowiednimi obowiązującymi przepisami,
- przyjąć odpowiednie instrumenty, aby zapobiegać przyczynianiu się przez jej działania do jakiegokolwiek rodzaju szkód w ekosystemie,
zawrzeć w umowach z osobami trzecimi, w których może pojawić się kwestia odpowiedzialności spółki zgodnie z przepisami o ochronie środowiska, szczegółowe i egzekwowalne kary umowne w przypadku naruszenia przez wykonawcę lub któregośkolwiek z jego podwykonawców wszelkich obowiązujących przepisów międzynarodowych i lokalnych w tej kwestii.

I. Cyberprzestępstwa

Cyberprzestępstwo to przestępstwo związane z komputerem i siecią. Przestępczość komputerowa obejmuje szeroki zakres działań. Ogólnie jednak można je podzielić na dwie kategorie:

- (i) przestępstwa, których celem są komputery i inne urządzenia,
- (ii) (ii) przestępstwa, których popełnienie jest możliwe dzięki wykorzystaniu sieci komputerowych lub urządzeń.

Cyberprzestępstwa obejmują na przykład:

- (i) nieupoważnione wejście do chronionej sieci,
- (ii) (ii) wprowadzenie wirusów komputerowych do chronionej sieci,
- (iii) (iii) przechwycenie danych z sieci komputerowej.

Cyberprzestępstwa mogą zostać na przykład popełnione przez kogoś w firmie, jeśli osoba taka:

- zainstaluje nielegalną kopię oprogramowania na służbowym urządzeniu,
- uzyska dostęp do komputera należącego do konkurencyjnej firmy, hakując go,
- wprowadzi wirusa do systemu komputerowego konkurencyjnej firmy,
- zhakuje system komputerowy konkurencyjnej firmy, aby zawsze mieć dostęp do jego zawartości.

Do tego typu przestępstw dochodzi z różnych przyczyn, takich jak chęć:

- uzyskania dostępu do tajemnicy przedsiębiorstwa konkurencyjnego,
- uzyskania poufnych informacji na temat strategii rynkowych konkurencyjnej firmy,
- narażenia na szwank lub uszkodzenie systemu komputerowego konkurencyjnej firmy,
- wykorzystania, bez upoważnienia, nielegalnie skopiowanego chronionego programu komputerowego.

OBSZARY RYZYKA

W powiązaniu z tego typu przestępstwami za objęte ryzykiem uznać należy następujące obszary :

- a) działania firmy realizowane z wykorzystaniem firmowego Intranetu, Internetu, systemu poczty elektronicznej lub jakichkolwiek innych narzędzi IT,
- b) zarządzanie i ochrona stacji roboczych, laptopów, telefonów komórkowych i nośników danych,;
- c) planowanie środków stosowanych w systemie elektronicznym, a także bezpieczeństwo, klasyfikacja i przetwarzanie informacji i danych.

KLUCZOWE STANDARDY ZACHOWANIA I KONTROLI

Odbiorcy muszą powstrzymać się przed następującymi zachowaniami:

- niewłaściwym wykorzystywaniem danych uwierzytelniających IT,;
- nieupoważnionym udostępnianiem informacji biznesowych poza firmą oraz wykorzystywaniem osobistych lub nieupoważnionych urządzeń do przesyłania lub przechowywania firmowych informacji lub danych,;
- manipulowaniem lub wprowadzaniem zmian w systemach komputerowych Zagranicznej jednostki zależnej,
- wykorzystywaniem jakichkolwiek luk w środkach bezpieczeństwa korporacyjnych systemów IT w celu uzyskania dostępu do informacji bez odpowiedniego upoważnienia,;
- nieupoważnioną instalacją oprogramowania i baz danych,;
- wykorzystaniem nieautoryzowanego oprogramowania i/lub sprzętu, który można wykorzystać do naruszenia bezpieczeństwa systemów IT (np. oprogramowanie identyfikujące dane uwierzytelniające, deszyfrujące zaszyfrowane pliki itp.).

FS musi zapewnić okresowe monitorowanie, zgodnie z lokalnie obowiązującymi przepisami, działań wykonywanych przez personel w korporacyjnym systemie IT, w celu wykrycia nietypowych zachowań oraz potencjalnych słabych punktów w systemach korporacyjnych.

Ponadto, zagraniczne spółki muszą zwiększyć, również poprzez szczegółowe sesje szkoleniowe, gdy jest to potrzebne, świadomość personelu w zakresie znaczenia poprawnego i odpowiedniego wykorzystania znajdujących się w ich posiadaniu narzędzi IT.

W odniesieniu do wykorzystania i zarządzania systemami, narzędziami, dokumentami lub danymi komputerowymi, wszyscy Odbiorcy korporacyjni muszą przestrzegać następujących zasad kontroli:

- przestrzeganie procedur zarządzania bezpieczeństwem IT,;
- przygotowanie i wdrożenie polityki firmy w zakresie zarządzania i kontrolowania fizycznego bezpieczeństwa środowisk i zasobów,;
- przyjęcie szczegółowych środków gwarantujących rozdzielenie ról w procesie zarządzania zmianami (nowe rozwiązania, konserwacja rozwojowa, naprawcza i zwykła) systemów IT (oprogramowanie aplikacyjne lub podstawowe oprogramowanie, sprzęt i systemy),;
- przewidywanie i wdrażanie procesów i mechanizmów przywracania działalności, gwarantujących przywrócenie konkretnych systemów i danych w razie tymczasowej niedostępności lub trwałej utraty,;
- przyjęcie szczegółowych środków w celu zagwarantowania, by wykorzystanie aktywów możliwie

podlegających prawom własności intelektualnej odbywało się zgodnie z postanowieniami prawnymi lub umownymi,;

- wykorzystanie aplikacji związanych z danymi klientów wprowadzonymi do systemów IT w celu kontrolowania wszystkich zachowań upoważnionych uczestników, które mogą być niezgodne z wewnętrznymi/zewnętrznymi regulacjami lub w nich zabronione,;
- wdrożenie systemu ochrony odpowiedniego do identyfikowania i uwierzytelniania użytkowników, którzy zostali wcześniej upoważnieni i chcą uzyskać dostęp do systemu przetwarzania lub transmisji,;
- przygotowanie technologicznych narzędzi i poziomów ochrony przed spamem, oprogramowaniem szpiegującym i szkodliwym i/lub zapobiegania cyberprzestępstwom,
- aktywacja filtrów odpowiednich do zapobiegania dostępowi do elementów niezwiązanych z pracą danej osoby lub zabronionych
- wycofanie upoważnienia do korzystania z systemu/aplikacji IT w chwili zakończenia relacji zatrudnienia z daną osobą, zmiany roli w organizacji lub w konsekwencji długotrwałego nieużywania.

J. Przestępstwa związane z łamaniem praw autorskich

Przestępstwo związane z łamaniem praw autorskich, to wykorzystanie prac chronionych prawem autorskim bez pozwolenia, z naruszeniem określonych wyłącznych praw przyznanych posiadaczowi praw autorskich, takich jak prawo do kopiowania, dystrybuowania, prezentowania lub wykonywania chronionych prac lub wykonywania prac pochodnych.

Dla celów CP, przestępstwa związane z łamaniem praw autorskich odnoszą się głównie do nielegalnego wykorzystania oprogramowania i baz danych. Do tego typu przestępstw dochodzi z różnych przyczyn, takich jak redukcja kosztów poprzez nieopłacanie licencji na oprogramowanie.

OBSZARY RYZYKA

W powiązaniu z tego typu przestępstwami powinny być monitorowane następujące obszary:

- a) działania firmy realizowane przez Odbiorców z wykorzystaniem intranetu i wszelkich innych narzędzi IT zapewnionych lub udostępnionych przez FS.

KLUCZOWE STANDARDY ZACHOWANIA I KONTROLI

Zagraniczne jednostki zależne powinny ocenić możliwość przyjęcia odpowiednich środków technicznych, fizycznych i organizacyjnych, aby uniknąć:

- jakiegokolwiek nielegalnego wykorzystania lub rozpowszechniania, za pośrednictwem sieci komputerowych lub połączeń jakiegokolwiek innego typu, chronionych praw oryginalnych lub jakichkolwiek ich części,;
- wykorzystania, dystrybucji, wydobywania, sprzedaży lub użyczenia zawartości bazy danych z naruszeniem wyłącznego prawa do wykonania i upoważnienia udzielonego przez posiadacza praw autorskich,;
- nielegalnego pobierania jakiegokolwiek oprogramowania bez podpisania odpowiedniej dokumentacji umownej,;
- pobierania oprogramowania *peer-to-peer* lub jakiegokolwiek innego oprogramowania niepowiązanego

bezpośrednio z działalnością firmy.

Gdy zagraniczna spółka zawiera umowę z zewnętrznymi wykonawcami na realizację działań, które mogą być potencjalnie postrzegane jak ryzyko naruszenia jakichkolwiek praw autorskich/praw własności, to taka umowa musi zawierać postanowienia, zgodnie z którymi wykonawca zobowiąże się do przestrzegania odpowiednich przepisów i regulacji.